

Vissefjärda kyrka

Antikvarisk medverkan vid installation av styrsystem
Vissefjärda socken, Emmaboda kommun, Kalmar län, Småland,
Vissefjärda församling, Växjö stift

Ulrika Haraldsson

Kalmar läns museums bebyggelseenhet

Kalmar läns museums bebyggelseenhet utför antikvarisk medverkan vid förändringar och renoveringar av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse/bebyggelsemiljöer. Flera medarbetare är också certifierade som sakkunnig kontrollant av kulturvärden enligt Plan- och bygglagen.

Kalmar läns museum kan även erbjuda expertis inom exempelvis land- och marinarkologi, konservering och kulturmiljöpedagogik.

www.kalmarlansmuseum.se

Antikvarisk medverkan – vad är det?

Alla kyrkor och kyrkogårdar tillhörande svenska kyrkan byggda före 1940 är skyddade enligt Kulturmiljölagen. Denna lag används också för att skydda vissa andra byggnader, så kallade byggnadsminnen. I Kalmar län handlar det om ca 135 byggnader, bebyggelsemiljöer, parker etc. När en sådan skyddad miljö ska förändras krävs ett särskilt tillståndsbeslut från länsstyrelsen, som får ställa villkor om hur åtgärderna ska utföras. Samma sak gäller när länsstyrelsen fattar beslut om så kallade byggnadsvårdsbidrag till olika kulturhistoriskt värdefulla miljöer eller byggnader runt om i länet.

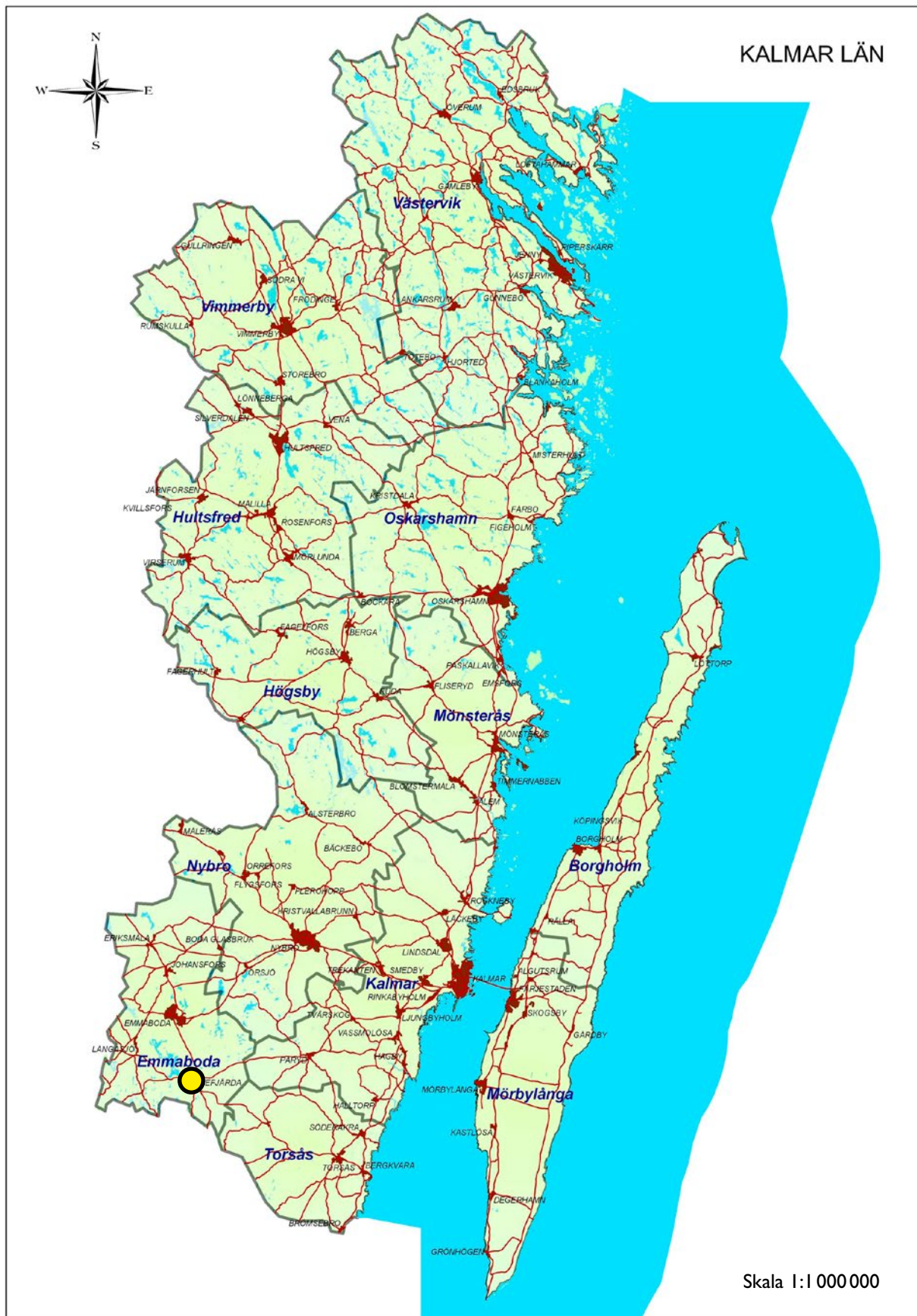
För att åtgärderna ska genomföras enligt länsstyrelsens beslut, med antikvariskt perspektiv och traditionella metoder och material ”som innebär minsta möjliga skada” på byggnaden eller bebyggelsemiljön ska arbetet följas av antikvarisk expertis, den antikvariske medverkande. Denne ska vara fastighetsägaren och hantverkarna behjälplig med goda råd, följa och dokumentera arbetet samt redovisa genomförda åtgärder i en rapport.

Vissefjärda kyrka

Antikvarisk medverkan vid installation av styrsystem

Vissefjärda socken, Emmaboda kommun, Kalmar län, Småland,
Vissefjärda församling, Växjö stift

Författare	Bebyggelseantikvarie Ulrika Haraldsson (UH)
Foto	Ulrika Haraldsson
Granskad av	Antikvarie Magdalena Jonsson
Layout	Stefan Siverud
Diarienummer	Kalmar läns museum: 32-40-16 Länsstyrelsen Kalmar län: 433-7291-15
Utgivare	Kalmar läns museum 2017
Kartor	Publicerade i enlighet med tillstånd 507-1417-10 från Lantmäteriverket.
Utförd av	Kalmar läns museum, Bebyggelseenheten
Kontaktperson	Liselotte Jumme
Beställare	Emmaboda Pastorat, Box 78, 3611 22 Emmaboda
Kontaktperson	Marcus Bäcklund
Hantverkare	Regler och webbt teknik Sverige AB- ROWS, Jonas Hjelm (JH)
Renoveringsperiod	Mars 2017
Fältbesök skedde	20170307 UH och JH
Slutbesiktigande	Utförs av Länsstyrelsen
Övriga handlingar och digitala fotografier	Förvaras i Kalmar läns museums topografiska arkiv.

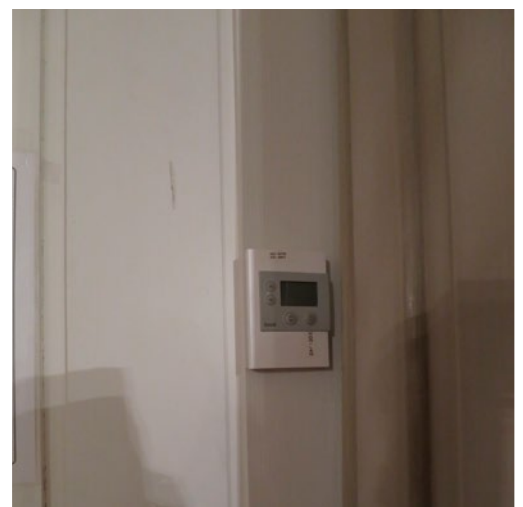
Karta över Kalmar län med platsen markerad.

Kort om den aktuella byggnaden

Vissefjärda kyrka byggdes 1761–73 och värms idag med fjärrvärme. Kyrkan har genomgått flera stora renoveringar.

Den gamla givaren i koret på väggen mot sakristian.

Den gamla givaren på läktarunderbyggnadens vägg mot samlingsrum.

Utförda åtgärder

Den antikvariska medverkan har skett i samband med tillståndsgivning för aktuella åtgärder enligt Kulturmiljölagen. Tillstånd utfärdat av Länsstyrelsen i Kalmar.

Norra delen

Tillstånd före renovering

Kyrkan hade temperaturstyrning men inte fuktstyrning.

Vidtagna åtgärder

Klimatstyrningssystemet ”webbkontroll” i form av fukt- och temperatursstyrning med tillägget klockringning för 2 klockor via webb och mobil har installerats. Systemet ska hålla 14- 15°C vid lågtemperatur och ca. 20°C vid förrättning. Luftens daggpunkt ska vara 65%. Placering av givare har gjorts i samråd med antikvarisk expert. De befintliga givarna för temperaturstyrning har ersatts med nya av märket Regin på samma placeringar (i korret- på väggen mot sakristian, på läktarunderbyggnadens vägg mot samlingsrum och på norra fasaden) som tidigare. Kompletta styrschåp i plåt 60x40 cm med 3G-modem och standard magnetfotsantenn har monterats i källaren under sakristian. Drift och larmindikering samt snabbstartsknapp har installerats i elskåpet. Inga nya dragningar har gjorts.

Kommentarer

I underlaget för tillståndet beskrivs att styr-systemet JEFF ”CC Kyrka” skulle installeras. Pastoratet har valt att installera styrsystemet ”webbkontroll” i stället eftersom detta upplevs som användarvänligare. De båda systemen är likvärdiga ur ett antikvariskt perspektiv.

I underlaget för tillståndet beskrivs att sakristian skulle bli en egen värmezon. Kyrkans vattensystem är en gemensam enhet därför är det inte möjligt att separera kyrksalen och sakristian i två värmezoner. Sakristians värmezon följer kyrkorummet.

Arbetet med installeringen av klimatstyrningssystemet påbörjades innan undertecknad hade möjlighet att dokumentera utförande vid utegivarens placering, i elskåpet och i källaren före arbetet, därför finns inga förebilder på alla delar av installationen.

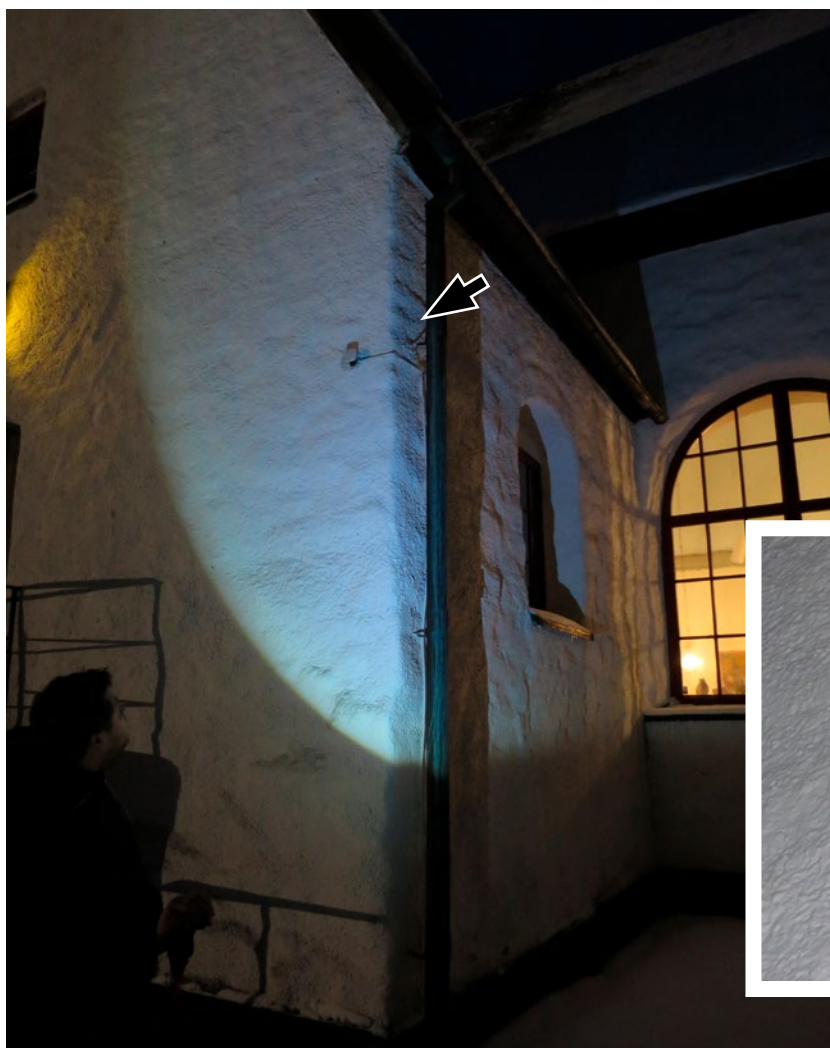
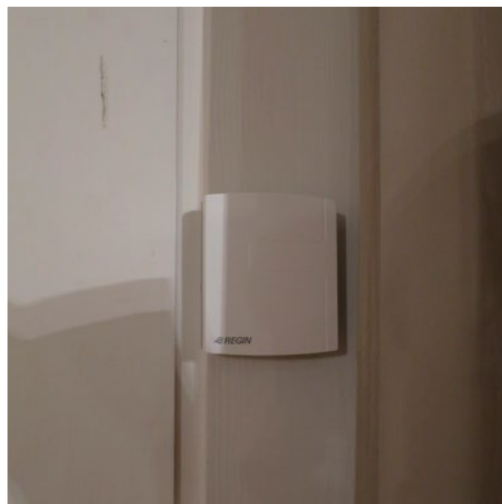
Bortmontering av tidigare givare i koret.

Den nya givaren i koret på väggen mot sakristian.

Den nya givaren på läktarunderbyggnadens vägg mot samlingsrum.

Den nya utegivaren på norra fasaden.

Elskåpet efter åtgärd.

Källaren under sakristian.

Sändlista

Länsstyrelsen i Kalmar län, 391 86 Kalmar, 3 ex och digitalt
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm, 2 ex
Emmaboda Pastorat, Marcus Bäcklund, Box 78, 3611 22 Emmaboda
Växjö stift, Box 527, 351 06 Växjö

Adress
Box 104, S-391 21 Kalmar

Telefon
0480-45 13 00

Fax
0480-45 13 65

E-post
info@kalmarlansmuseum.se